

14. Provádění a outsourcing vybraných činností souvisejících s ICT

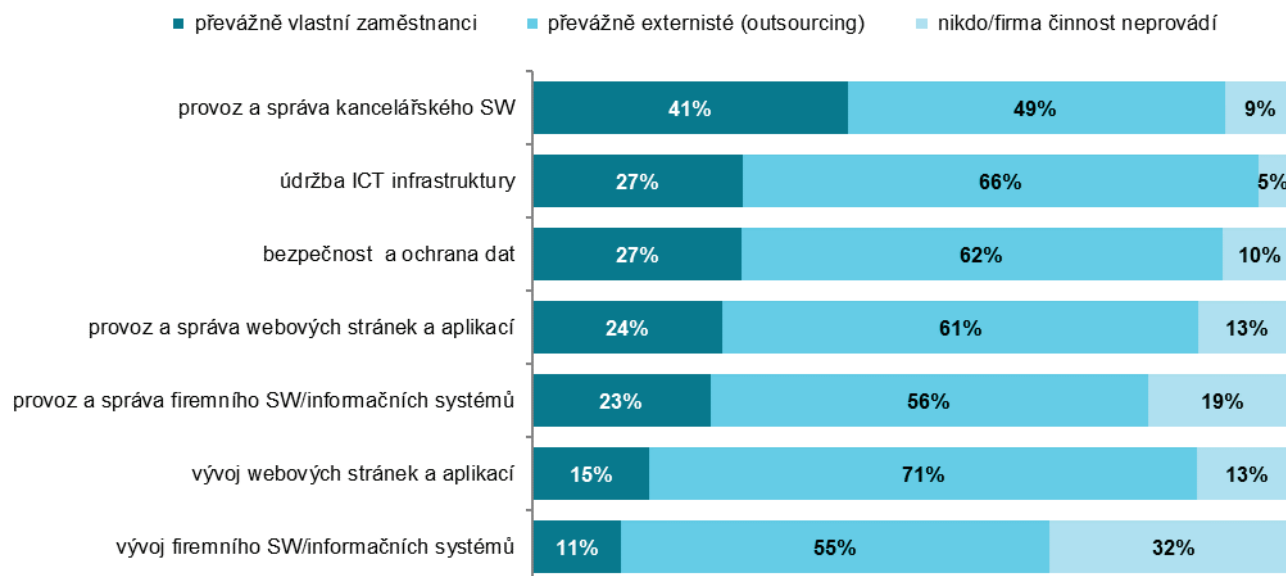
Outsourcing se volně překládá jako vyčleňování nebo externí zajištění. V tomto šetření jde konkrétně o vyčlenění činností souvisejících s ICT mimo organizaci formou smluvního vztahu s externím dodavatelem (poskytovatelem služby). K outsourcingu mohou vést různé důvody, např. nedostatek vlastních lidských zdrojů, nižší náklady, kterých dokáže dosáhnout externí dodavatel, vyšší kvalita poskytovaných služeb apod.

Hlavní zjištění

- Od roku 2015 ČSÚ v dotazníku každoročně zjišťuje, do jaké míry firmy ponechávají vlastní zaměstnance provádět vybrané činnosti spojené s ICT a do jaké míry to svěřují externím pracovníkům. Za rok 2018 bylo **zjišťováno** těchto **7 činností**: údržba ICT infrastruktury (tj. serverů, počítačů, tiskáren, sítí apod.), provoz a správa kancelářského SW, vývoj firemního SW/ informačních systémů, provoz a správa firemního SW/informačních systémů, vývoj webových stránek a aplikací, provoz a správa webových stránek a aplikací a bezpečnost a ochrana dat.
- Letos se stejně jako v předchozích letech potvrdilo, že **u všech zjišťovaných oblastí** se převažující část ekonomických subjektů s 10 a více zaměstnanci působících v ČR **častěji obracela na externí dodavatele**. Nejčastěji to bylo u vývoje webových stránek a aplikací, při zajišťování údržby ICT infrastruktury či u zajištění bezpečnosti a ochrany dat (ve všech oblastech ve více než 62 % případů). Zatímco údržbu ICT infrastruktury a podporu kancelářského SW outsourcují výrazně častěji malé nebo středně velké firmy než ty velké, u ostatních sledovaných činností už tolik výrazné rozdíly podle velikosti firem nenacházíme.
- To, že se české firmy v případě zajištění činností souvisejících s ICT velmi často obrací na externí dodavatele, **potvrzuje i mezinárodní srovnání**¹. České firmy společně s firmami v Belgii, Itálii, na Kypru a v Portugalsku patří mezi ty, kde více než 60 % subjektů outsourcuje většinu zmiňovaných ICT úkonů.
- Firem, kde **většinu zjišťovaných činností** provádějí převážně **vlastní zaměstnanci**, je méně než pětina. Podle předpokladů se jedná častěji o velké firmy a z hlediska oboru o firmy vykonávající činnosti v oblasti IT. Firem, kde naopak většinu činností provádějí **převážně externí subjekty**, je **více než polovina (60 %)**. Častěji se jedná o malé či středně velké podniky. Nejčastěji outsourcují firmy zabývající se poskytováním ubytování, cestovní agentury a kanceláře či firmy působící v obchodu.
- **Vlastním zaměstnancům** naopak firmy působící v ČR relativně často svěřují **provoz a správu kancelářských programů** (41 %). Platí to především pro velké subjekty s více než 250 zaměstnanci – tuto činnost zajišťují převážně vlastní zaměstnanci u tří čtvrtin (76 %) velkých firem.
- **Zhruba třetina firem** uvedla, že **vývoj firemního softwaru či informačních systémů** pro ně neprovádějí ani vlastní zaměstnanci ani externisté, tj. že tyto činnosti firma **vůbec neprovádí**.
- Zajišťování činností souvisejících s ICT samozřejmě úzce souvisí s tím, zda firma zaměstnává ICT odborníky. Subjektů, které **zaměstnávají ICT odborníka(y)**, a kde většinu zjišťovaných ICT úkonů **zajišťují právě vlastní zaměstnanci**, bylo v ČR v roce 2018 **celkem 10 %**. Dříve zjištěné informace potvrzují, že se jednalo především o velké firmy s více než 250 zaměstnanci (35 %). Z mezinárodního pohledu jsou české podniky v tomto ukazateli nad průměrem EU28 na třinácté příčce.

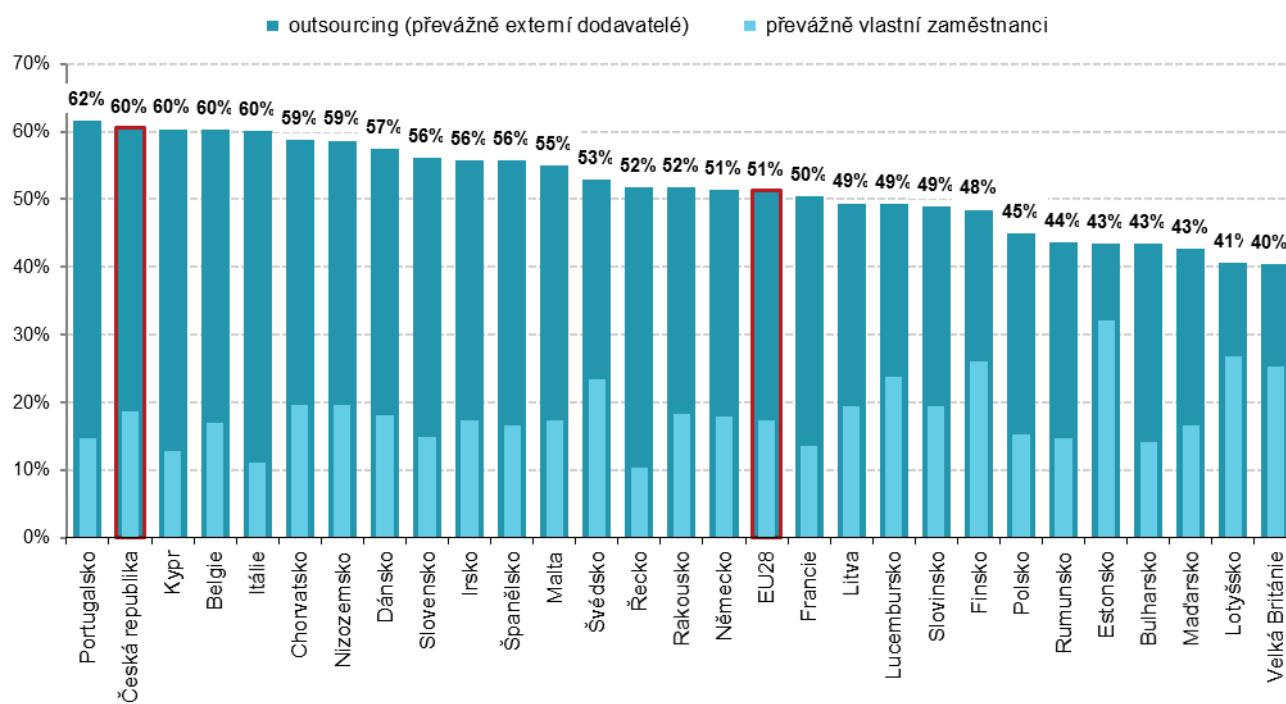
¹ Zdrojem dat pro mezinárodní srovnání je databáze Eurostatu, která byla aktualizována v polovině prosince 2018: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society/data/comprehensive-database>

Graf 14.1: Kdo ve firmách v ČR provádí vybrané činnosti související s ICT v roce 2018

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci používajících počítače

Graf 14.2: Kompetence zaměstnanců* a outsourcing činností spojených s ICT v zemích EU v r. 2018**

* firmy, které většinu zjišťovaných ICT činností nechávají vykonávat převážně vlastní zaměstnance

** firmy, které většinu zjišťovaných ICT činností nechávají vykonávat převážně externí dodavatele

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, prosinec 2018

Tab. 14.1: Kompetence zaměstnanců provádět ve firmách činnosti spojené s ICT v roce 2018

	údržba ICT	provoz a správa kancelář. SW	vývoj firemního SW/ inf.systémů	provoz a správa firemního SW/ inf.systémů	vývoj webových stránek a aplikací	provoz a správa webových stránek a aplikací	bezpečnost a ochrana dat
Firmy celkem (10+)	27,0	40,5	11,3	22,8	15,0	24,4	26,9
Velikost firmy							
10–49 zaměstnanců	23,4	36,8	9,2	18,8	13,9	22,6	23,9
50–249 zaměstnanců	33,9	48,5	17,2	32,6	17,6	28,9	33,4
250 a více zaměstnanců	65,2	76,0	25,6	57,2	24,4	38,1	55,8
Odvětví (ekonomická činnost)							
Zpracovatelský průmysl	30,9	44,5	11,6	26,2	16,2	26,0	29,8
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	26,5	39,2	4,9	22,7	12,2	20,1	25,4
Stavebnictví	21,0	35,2	7,1	15,6	14,3	25,0	22,5
Obchod a opravy motorových vozidel	20,3	38,7	8,6	19,5	11,8	22,1	19,2
Velkoobchod	25,1	38,1	10,6	21,0	8,4	21,8	23,9
Maloobchod	17,4	36,2	6,2	12,9	12,4	13,8	20,9
Doprava a skladování	25,7	36,1	6,4	17,6	9,1	13,3	22,5
Ubytování	14,7	26,5	4,0	10,8	9,3	21,3	14,9
Stravování a pohostinství	11,3	26,3	5,5	9,9	8,8	18,5	17,2
Činnosti cestovních agentur a kanceláří	21,3	34,5	12,3	16,7	9,8	22,5	19,8
Audiovizuální činnosti; vydavatelství	50,3	60,9	32,2	47,1	35,7	47,2	43,8
Telekomunikační činnosti	84,3	86,2	53,3	65,9	44,3	60,1	76,6
Činnosti v oblasti IT	74,7	83,3	60,3	76,6	56,0	65,3	74,2
Činnosti v oblasti nemovitostí	22,1	34,7	6,6	14,7	11,8	24,2	23,0
Profesní, vědecké a technické činnosti	31,2	45,3	15,6	30,5	20,4	32,4	30,1
Ostatní administrativní a podpůrné činnosti	23,1	32,8	9,2	19,5	12,9	19,1	24,2

podíl firem, kde výše uvedené činnosti provádějí převážně zaměstnanci firmy, na celkovém počtu firem 10+ (v %)

Tab. 14.2: Outsourcing činností spojených s ICT v roce 2018

	údržba ICT	provoz a správa kancelář. SW	vývoj firemního SW/ inf.systémů	provoz a správa firemního SW/ inf.systémů	vývoj webových stránek a aplikací	provoz a správa webových stránek a aplikací	bezpečnost a ochrana dat
Firmy celkem (10+)	66,3	48,6	55,2	56,2	70,5	61,2	61,8
Velikost firmy							
10–49 zaměstnanců	68,8	50,2	52,1	56,5	69,1	60,6	63,1
50–249 zaměstnanců	63,0	47,3	66,1	58,7	76,6	65,0	60,9
250 a více zaměstnanců	33,9	22,3	68,3	40,5	71,4	57,6	41,4
Odvětví (ekonomická činnost)							
Zpracovatelský průmysl	63,1	46,9	54,4	54,2	70,2	60,5	59,7
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	68,6	55,3	66,5	62,7	75,9	68,6	66,3
Stavebnictví	70,7	51,2	45,2	54,9	70,1	59,5	61,1
Obchod a opravy motorových vozidel	77,3	57,4	70,8	68,9	83,0	72,4	76,4
Velkoobchod	72,2	56,7	70,8	70,7	83,3	70,1	70,9
Maloobchod	75,3	41,2	56,4	55,0	53,9	52,5	61,1
Doprava a skladování	63,0	48,6	47,9	53,2	62,5	57,7	60,7
Ubytování	80,8	67,6	69,8	73,0	87,3	75,3	79,1
Stravování a pohostinství	75,8	50,3	54,6	61,2	79,6	70,8	66,8
Činnosti cestovních agentur a kanceláří	76,9	59,2	73,8	74,1	86,2	73,4	76,8
Audiovizuální činnosti; vydavatelství	48,5	35,5	55,5	46,3	63,1	51,7	54,2
Telekomunikační činnosti	13,6	9,6	36,0	27,8	52,2	36,3	19,2
Činnosti v oblasti IT	23,4	14,1	31,2	19,8	41,8	32,5	23,9
Činnosti v oblasti nemovitostí	73,7	58,6	65,6	65,4	78,2	65,1	68,6
Profesní, vědecké a technické činnosti	64,0	47,2	54,4	51,8	72,4	60,8	62,1
Ostatní administrativní a podpůrné činnosti	62,6	49,1	48,1	48,5	64,8	59,1	58,4

podíl firem, kde výše uvedené činnosti provádějí převážně externí dodavatelé, na celkovém počtu firem 10+ (v %)

Zdroj: Český statistický úřad, 2018